

Stichting Ondersteuning Sovata

Verslag Sovata & Sarateni Voorjaar 2022

**Verslag van Sovata en Sarateni
Voorjaar 2022**

VERSLAG SOVATA & SARATENI VOORJAAR 2022

Na ons vertrek half oktober van het vorige jaar, werd het weer koud, nat en viel er veel sneeuw in Sovata. Voor de kinderen was dat leuk en hebben zij genoten van de sneeuwpret met de sleetjes die 4 jaar geleden door Ruud, één van onze trouwe sponsors, werden gedoneerd.

Voor de gezinnen brak echter een moeilijke tijd aan door de zorgen om dagelijks voedsel en stookhout te pakken te krijgen. Deze zorgen hielden de gemoederen van bijna ieder gezin behoorlijk bezig.

NOVEMBER 2021:

Begin november 2021, ruim 3 weken na ons persoonlijke bezoek aan Sovata, stromen de aanvragen voor hulp, via onze hulpverleners, alweer binnen.

Van Tunde hoorden wij dat in de laatste weken veel jonge mensen zijn overleden aan Covid-19 en dat de ouders radeloos en verdrietig zijn. De jongeren zijn immers een soort pensioen voor als de ouders niet zelf meer kunnen werken.

Van Amalia komt het bericht dat Denes, wonende op de Petofi Sandor keelkanker heeft en voor de medicatie € 125,- (= 625 RON) per maand moet betalen, terwijl zijn inkomen € 220,- (= 1100 RON) bedraagt. Onderzoek door onze apotheek leert ons dat de voorgeschreven medicatie niet in Nederland verkrijgbaar is en een alternatief durven wij niet te geven. Wij helpen Denes met het betalen van de medische kosten en via Ilona van de thuiszorg krijgt Denes sondevoeding en incontinentiemateriaal. Wat geweldig eigenlijk dat wij zoveel incontinentiemateriaal en sondevoeding krijgen via onze Nederlandse sponsors en zo via de thuiszorg in Roemenië, de zieken direct kunnen helpen. De prognose voor Denes is niet goed maar hopen hem toch nog even gedag te kunnen zeggen als wij binnenkort weer een bezoek kunnen brengen aan Sovata.

Op de dag van onze aankomst in Sovata hoorden wij van Amalia dat Denes helaas was overleden.

DECEMBER 2021:

De maanden november en december staan in Roemenië nog steeds in het teken van Covid-19. Er zijn veel zieken, maar het testen is voor de meeste mensen niet betaalbaar. De kosten voor een PCR test bedraagt 200 RON en de daarbij komende laboratoriumkosten bedragen nog eens 70 RON.

De kosten van een zelftest bedragen 30 tot 40 RON, maar worden niet als officieel aangemerkt. Deze hoge kosten kunnen maar door heel weinig mensen betaald worden, met als gevolg dat de besmettingen zich razendsnel verspreiden.

Ook weer via Amalia kregen wij de vraag of wij misschien hulp kunnen bieden aan Mónika, een meisje van 9 jaar dat zonder onderkaak, tong en tanden is geboren. Volgens de Roemeense medische specialisten zou Mónika 3 tot 4 operaties per jaar moeten ondergaan, maar de overheid betaald slecht 1 operatie per jaar. De operaties zijn heel kostbaar, maar de ouders kunnen dat niet betalen.

Wij kunnen Mónika gelukkig helpen met sondevoeding en gezellige speelgoedjes, de ouders worden ondersteund met een flink aantal voedselbonnen. Door het geven van voedselbonnen is er meer financiële ruimte voor onder andere medicatie.

Het huisje van Ilka op de Minei

Geza, de man van Kinga, met kindertjes en de nieuwe kachel

In het gezin van Erzsebeth op de Ilesii zijn akelige dingen gebeurd. Ghizela, de oma, kreeg een herseninfarct en is opgenomen in het ziekenhuis. Tot overmaat van ramp kreeg zij ook nog eens corona en is als gevolg daarvan overleden. Door het Covid-19 mochten de kinderen en kleinkinderen geen afscheid nemen en is het lichaam van Ghizela direct na het overlijden overgebracht naar het rouwcentrum.

Kort na het overlijden van Ghizela is ook Zoltan, de man van Erzsebeth overleden. Als gevolg van ernstige hartproblemen was Zoltan overgebracht naar een ziekenhuis in Odorhei, een naburig dorp. In dat ziekenhuis was een snellere behandeling mogelijk en was ook beter bereikbaar. Omdat er nog steeds corona heerste in Roemenië, mocht niemand van de familie op bezoek of zelfs maar in de buurt van het ziekenhuis komen. Natuurlijk wilde Erzsebeth haar man dolgraag bezoeken en nam contact op met de behandelend arts. De arts beweerde dat een bezoek aan haar man onmogelijk is, maar als zij € 500,- zou betalen, zou hij wel een bezoek kunnen arrangeren. Typisch Roemeense praktijken.

Nadat het gezin overal geld vandaan had gehaald en geleend, kon Erzsebeth met de bus naar haar man. Op het moment dat zij bij de bushalte stond te wachten, kreeg zij het bericht van een andere arts dat haar man was overleden. Heel verdrietig. Met het geld nog in haar zak ging zij huilend terug naar huis. Afscheid nemen was niet mogelijk. Het lichaam van Zoltan werd direct afgeleverd bij het kerkhof. Als je dit verhaal vertelt aan onze mensen in Sovata, kijken zij helemaal niet vreemd op. Zij antwoorden alleen, ach dit is Roemenië !!

JANUARI 2022:

In Januari 2022 is Ilka verhuisd van het krotje achter de houtfabriek naar de Minei, de voormalige vuilnisbelt, niet ver van haar oude stekkie. Het was best eng voor Ilka en haar kleindochter AnnaMaria om samen in de middle of nowhere te wonen. Niet alleen het gevaar dat zij overvallen kunnen worden, maar is ook een bezoek van een groepje beren uiterst gevaarlijk.

Op de Minei is het huisje een beetje beter dan haar vorige huisje en woont zij veiliger bij de andere 6 gezinnen.

Kinga woont op de Ilesii met haar man, drie kindertjes en haar vader in een schamel huisje. De kachel is kapot en de kleine woon- en leefruimte is erg klein voor zoveel mensen. Kinga heeft reuma en dat is goed te merken aan haar bewegingen en krom gegroeide handen. Haar zorg voor de kinderen is groot en dat is prachtig om te zien. Haar man Geza heeft dagwerk, maar zeker niet iedere dag. Altijd is er de zorg voor voedsel en hout voor de kachel. De kachel is hard nodig voor het bereiden van het weinige voedsel en voor warmte. Via Levente, één van onze vrijwilligers, wordt een kachel met 3 meter pijp besteld en Geza kan zelf de kachel plaatsen. Wat zijn deze mensen gelukkig met hun nieuwe aanwinst. Voor de winterperiode zorgen wij ook voor kachelhout en via een sponsor worden er maandelijks 6 voedselbonnen afgeleverd door Babu, de plaatselijke postbode.

Op Hostad gaat de kleine Jacinta gelukkig bij haar oma Ibolya wonen. Jacinta is erg ziek en huilt erg veel. Haar moeder Mariká wilde het kleine meisje vermoorden, zij kon het huilen en de zorg voor het kleine meisje niet meer aan. Het is uitzonderlijk dat Adel van het gemeentehuis regelmatig contact heeft met Oma Ibolya. Normaal gesproken wordt er door de gemeente geen of héél weinig aandacht gegeven aan de bewoners van Hostad. Via Adel krijgt SOS de situatie iedere maand door. Natuurlijk ondersteunen wij oma Ibolya met

Eva in de deuropening met haar jongens

Piroska met drie van haar kinderen

voedselbonnen en voor Jacinta kan zij met een kledingbon kleertjes krijgen bij het winkeltje van Melinda.

Van Adel van de Sociale Dienst kregen wij het bericht dat Eva en haar 4 jongens uit de wijk Hostad, zijn vertrokken en in de grote stad gaat proberen om haar kinderen te laten adopteren. Dat is natuurlijk vreselijk. De erbarmelijke omstandigheden waarin dit gezin moet leven zijn moeilijk te omschrijven. Haar dove man maakt normaal gesproken rieten mandjes om te verkopen, maar door de corona en de strenge winter, was dat onmogelijk. Hierdoor kwam er geen geld binnen om de monden van 6 personen te voeden. In het houten huisje met de aarden vloer is geen elektriciteit en water. Op dit moment is het niet bekend waar Eva met haar zonen verblijven.

Adel en eigenlijk de hele afdeling van de Sociale Dienst maakt zich zorgen om de zwangerschappen van heel jonge meisjes. De net 14-jarige Lilianna is 7 maanden zwanger en vraagt om hulp van de Sociale Dienst voor de komst van haar kindje. De Sociale Dienst kan niet veel meer doen dan zorgen dat de bevalling onder doktersbehandeling zal vallen en er een beetje nazorg is. Vanuit de gemeente kan er weinig gedaan worden om zwangerschappen van heel jonge meisjes te voorkomen. De scholen zijn ook niet ingesteld om seksuele voorlichting te geven. Alleen met uitdrukkelijke toestemming van de ouders mag er een simpele uitleg gegeven worden. Helaas zijn zeker niet alle ouders voorstander van seksuele voorlichting.

Uit de wijk Hostad is ook de 31-jarige Monika overleden. Niet door hartfalen, corona of een andere veel komende ziekte, maar door overmatig gebruik van zelfgestookte drank. Omdat de vader van haar dochtertje, de 7-jarige Szilvia, onbekend is, moest zij naar een kinderkuis in Mures worden overgebracht. Erg triest.

Van Maria, één van onze Roemeense hulpverleners kregen wij het bericht dat Istvan, de man van Piroska van de Lunga, op 42-jarige leeftijd is overleden aan hartfalen. Hij laat 4 jongens en 1 meisje achter. De jongste twee kinderen gaan naar de lagere school. Van de oudste kinderen werken er twee op het stukje land achter het huis en verzorgen samen met opa de beesten. De twee jongens verdienen wat extra met het delven en sluiten van de graven. Omdat Piroska niet getrouwd was met Istvan, krijgt zij geen weduwen- en/of andere uitkering. De 3 oudste jongens ontvangen samen 1000 RON (= € 200,-) en de jongste kinderen krijgen ieder 200 RON (=€ 40,-) per maand. Deze bedragen bij elkaar zijn absoluut niet voldoende om het hele gezin hiervan te onderhouden. Het team van SOS besluit om ook dit gezin te ondersteunen met 8 maandelijks voedselbonnen. Vanzelfsprekend krijgt dit gezin bij een volgend bezoek ook groentezaden.

FEBRUARI 2022:

De contacten met onze Roemeense hulpverleners en de Sociale Dienst zijn nu bijna dagelijks. Nu wordt onze hulp gevraagd voor Ella. Ella heeft langdurig ernstige depressies en zou daar medicatie voor moeten gebruiken. De Sociale Dienst helpt haar wel met het betalen van de dokterskosten, maar niet voor de voorgeschreven medicatie. Szabolcs, de 14-jarige zoon van Ella, kan niet naar school omdat hij bij zijn moeder moet blijven als zij weer zwaar depressief is. Zij kan op vele momenten per week niet alleen zijn. Gelukkig is er een nieuwe man in het leven van Ella. Met haar nieuwe man en zoon Szabolcs is de familie verhuisd van de 1 Mai naar de Lunga. Het huisje op de 1 Mai was erg slecht en dit huisje is ietsjes beter, 2.5 x 3 meter en nét groot genoeg om er met z'n drietjes in te

wonen. Natuurlijk gaan wij dit gezinnetje helpen met voedselbonnen en zodra het mogelijk is gaan wij hen bezoeken.

Van Amalia, ook een van onze Roemeense hulpverleners, kregen wij de dringende vraag om hulp te bieden aan het gezin van Majlat op de Principala. Jolan, de moeder van de 3 meisjes was met de noorderzon vertrokken en heeft man en kinderen achtergelaten. Volgens de onderwijzeres van de meisjes, liepen de kinderen in hartje winter in zomerse prinsessen jurkjes en slippers. Veel te koud natuurlijk. Het probleem was ook nog dat de kinderen onder de luizen zaten en daardoor twee weken niet naar school konden. Vanzelfsprekend konden de kinderen met behulp van Klara, een van onze Roemeense hulpverleners, met de kinderen naar de winkel van Melinda en hebben daar de nodige winterkleding, laarzen en jassen gekregen. Vader Majlat heeft zo nu en dan dagwerk en kan dan niet voldoende voor de kinderen zorgen. Gelukkig gaan de kinderen naar school en op alle schooldagen krijgen ook deze kinderen een warme lunch aangeboden. Op school zijn zij veilig en zou Majlat kunnen werken als het aanbod voor werk er zou zijn.

Gittha is vorig jaar gebeten door een teek en dat is te laat onderkend en heeft zij als gevolg daarvan de Ziekte van Lyme gekregen. Gedeeltelijk is zij verlamd en bedlegerig. Wanneer een arts in Roemenië een recept uitschrijft, wordt er zeker niet altijd gekeken of het betreffende medicijn wel verkrijgbaar is in Roemenië. Dat zorgt ervoor dat de mensen de medicatie soms niet kunnen kopen of verkrijgen. In dit geval ging het om een medicijn tegen de Ziekte van Lyme, Ritabutin. In Roemenië is dit medicijn volgens een van onze hulpverleners, niet verkrijgbaar. In Nederland is dit medicijn wel verkrijgbaar, maar dan tegen de kosten van € 1067,-. Later bleek dat de ziekte al veel te veel schade heeft aangericht en mogelijk zijn er geen werkende medicijnen verkrijgbaar voor de situatie waarin Gittha zich nu bevindt.

Woensdag 23 februari breekt de oorlog uit in Oekraïne. Dit is wereldwijd een grote schok en zorgt voor angstige tijden.

De radio en televisie staan bol van het nieuws over de oorlog en de mogelijke gevolgen daarvan.

Roemenië is het buurland van Oekraïne en natuurlijk hebben wij direct contact met onze hulpverleners in Sovata. Iedereen is bang en onzeker voor de mogelijke gevolgen en weten niet hoe zij zich zouden kunnen beschermen tegen dit grote geweld.

Er komt een moeilijke en akelige tijd aan.

Enkele weken later hoorden wij dat er al een aantal gevluchte Oekraïners in Roemenië zijn aangekomen, waarvan er op dat moment al 17 in Sovata zijn. Zij zijn ondergebracht in leegstaande pensions, houten vakantiehuisjes en leegstaande flats.

Vol trots vertelden Dalma, Enikö en Melinda, de dames van de tweedehandswinkeltjes, dat zij samen al deze mensen gratis hebben kunnen helpen aan kleding, schoenen en huisraad. Zo kan directe hulp geboden worden. Geweldig, wat super fijn !!!

Daarnaast hebben de dames met elkaar 10 hele grote dozen gevuld met kleding en schoenen voor aangekomen vluchtelingen in de omliggende dorpen. Waanzinnig mooi !!

MAART:

Het leven stond ook in Nederland op z'n kop door alle gebeurtenissen rondom de oorlog in Oekraïne. Toch ging het werk in de loods van SOS gewoon door en bedachten we om veel extra dozen kleding en schoenen mee te sturen met het transport, zodat die kleding en schoenen verdeeld konden worden onder de vluchtelingen.

Op vrijdag 4 maart is het dan zo ver dat alle, tijdelijk in de loods van Neele-Vat Logistics te Rotterdam opgeslagen, 26 pallets, fietsen, scootmobiel en allerlei losse pakketten geladen kunnen worden. Het is altijd spannend of en wanneer de Roemeense chauffeur met het transport aankomt in Sovata. Op dinsdag 8 maart komt het bericht dat de truck al vroeg in de ochtend is aangekomen in Sovata. Iedereen is blij en dankbaar dat het transport goed is aangekomen.

Dalma, Enikö, Melinda en Katalin staan klaar om de dozen voor hun winkels in ontvangst te nemen.

Ook Ilona van de thuiszorg staat klaar om alle dozen met incontinentiemateriaal en medische hulpmaterialen in ontvangst te nemen. Paard en wagen en een kleine bus staan klaar om de dozen te vervoeren voor deze locaties.

De tractor van de gemeente mag weer gebruikt worden om alle pallets uit de truck te halen. De dozen voor de gezinnen, de scholen en alle andere locaties, worden later in de week door Levente en zijn team op de plaats van bestemming gebracht. Zonder de hulp en assistentie van onze Roemeense hulpverleners kunnen wij helemaal niets. Chapeau voor onze Roemeense hulpverleners.

De scootmobiel is bestemd voor Jozsi die jaren geleden door een fout van het ziekenhuis een been moet missen. Met krukken lopen lukt hem niet meer en als iemand gelukkig is met dit grote cadeau, dan is het Jozsi het wel. Volgens Levente was hij zo blij dat hij ging stotteren en trilde van blijdschap.

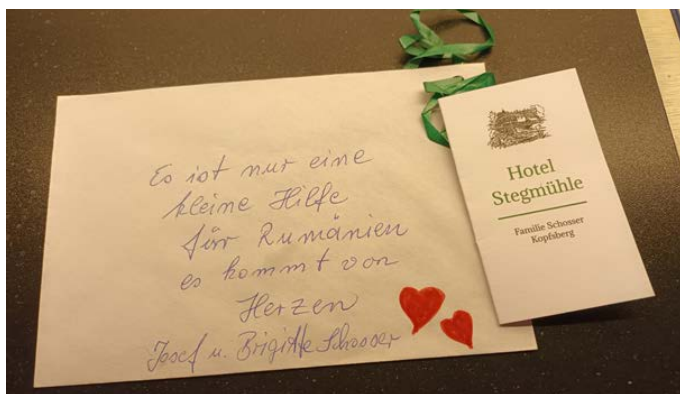
Een scootmobiel is een grandioze uitkomst voor Jozsi. Nu kan hij weer naar buiten en zijn moeder bezoeken die een stukje verderop woont. Jozsi was al maanden niet buiten geweest en woont in heel kleine ruimte in één van de flatgebouwen in het dorp.

Van een van de begeleidsters van de crèche, die gevestigd is in het nieuwe gebouw aan de Cara Mica, krijgen wij een foto van een jongetje dat eigenlijk alleen naar de crèche komt om te slapen en te eten. Zijn moeder is prostitué en zijn vader drinkt en zorgt voor de klanten. Enige zorg of tijd voor het kleine mannetje hebben de ouders niet.

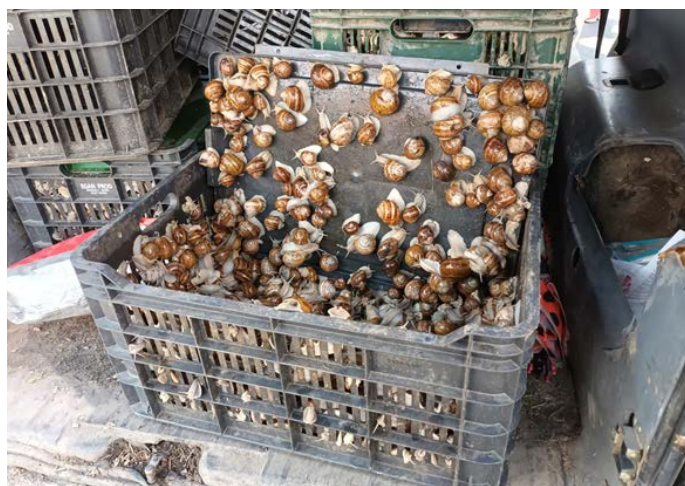
Later in de week krijgen wij van Katalin een vraag voor hulp aan Csaba en Maria. Hun huisje is verbrand en zijn dakloos. Katalin geeft hen te eten en zorgt ervoor dat zij ergens buiten het dorp tijdelijk in de koeienstal van een boer mogen wonen. Via de winkeltjes in Sovata wordt gezorgd voor kleding, schoenen en huisraad. SOS zal ook voor maandelijkse voedselbonnen zorgen.

APRIL 2022:

De nieuwe maand is alweer begonnen en voorzichtig gaan wij kijken naar een datum om zelf weer een bezoek te brengen aan Sovata. Janny, Cees, Joke en Yvonne zijn van de partij en samen bepalen wij dat de reis gepland kan worden van 30 april tot en met 14 mei. Wij hebben meer tijd nodig omdat wij deze keer met een klein team zijn en er veel gezinnen bezocht moeten worden. Een aantal vrijwilligers zijn in deze periode niet beschikbaar wegens vakantie, een nieuwe knie of heeft iemand de zorg voor een ziek gezinslid. In gedachten zijn zij er toch bij. Dat weten wij.

Het enveloppe met 20,- euro van Brigitte en Josef van Hotel Stegmühle in Duitsland

En dan is het zo ver, 30 april om 06.00 uur vertrekken wij met de bus om de ruim 2200 kilometer af te leggen naar Sovata. Toch wel nerveus om de mogelijke problemen van de oorlog in Oekraïne en wij niet precies de situatie rondom het Covid-19 weten. Onderweg overnachten wij 2x keer in kleine hotels om de volgende dag weer fris verder te kunnen.

Het eerste hotel is in Iggenbach in Duitsland, vlak voor de Oostenrijkse grens. Wij werden vrolijk welkom geheten door Brigitta de eigenaresse met een drankje op het terras. Na een heerlijke maaltijd vroeg naar bed en de volgende ochtend bij het ontbijt lag er naast mijn bord een versierde enveloppe met een geldbedrag erin voor het uitschrijven van voedselbonnen. Dat was wel heel erg lief. Wij werden zelfs uitgezwaaid door Brigitta. Onze volgende overnachting zou ver in Hongarije zijn. Vandaar ook weer vroeg vertrokken om de laatste kilometers af te leggen. Vanaf de Hongaars-Roemeense grens zijn er maar enkele stukken grote weg en de rest zijn tweebaanswegen. Dat betekent dat wij er van alles tegenkomen. Grote gaten in de weg, oude tractoren, paard en wagens, dronken mensen, vrachtwagens die de bergen (de Karpaten) maar langzaam oprijden en mensen op de fiets of brommer. In de dorpen kom je vaak kuddes schapen en koeien tegen. Het zijn wegen waar je vaak niet harder dan 60 – 80 kilometer kunt rijden en dat kost veel tijd. In de dorpen is een snelheid van 30 kilometer vereist en dat is maar goed ook. Het is allemaal zo smal en meestal zijn er geen trottoirs. Het is heerlijk als wij dan uiteindelijk in Sovata aankomen bij ons logeeradres en wij blij ontvangen worden door Maria, Melinda, Levente, Enikő, Arnold en Amalia. De andere hulpverleners zien wij in de komende dagen. Op straat zie je al mensen kijken naar het kenteken van de bus die staat geparkeerd en kijken nieuwsgierig in het rond. Zijn het de mensen van SOS uit Holland ? De volgende ochtend is al duidelijk dat wij gesignaleerd zijn en moeten wij de mensen toch vertellen naar huis te gaan en beloven later in de week een bezoek aan hun wijk te brengen. Dat werkt altijd goed en lachend vertrekken de mensen dan ook.

Dinsdagmorgen start Janny met haar tolk Arnold op de Iliesi. Er heerst grote hilariteit als Janny bij het eerste huisje aanklopt. Ongeloof, blijdschap en tranen bij het zien van Janny. Zij wordt geknuffeld en geknuffeld en nog eens geknuffeld. Het is ook bijna drie jaar geleden dat Janny deze mensen kon bezoeken. De burens van de andere huisjes horen de stem van Janny en vliegen ook naar buiten. Zij moeten echt even op hun beurt wachten zodat Janny elk dossier per gezin goed kan bijwerken. Zelfs Anna, 65 jaar en blind, herkende de stem van Janny. Zo lief.

Op de Iliesi zijn veel mensen op zoek naar slakken. Deze slakken worden voor een paar lei verkocht aan Dodi, een handelaar die de slakken vervolgens weer verkoopt aan een bedrijf in Mures. De slakken worden ingevroren en doorverkocht aan een Frans bedrijf. De mensen hebben zo wel een extraatje te pakken. Later bleek dat in alle wijken gezocht werd naar deze slakken.

Wij boffen ongelooflijk met het weer. De voorspellingen waren, voor wij vertrokken, heel slecht en werd er voor de komende dagen heel veel regen en onweer verwacht. Het bleef echter zonnig met een temperatuur van 20 graden. Gelukkig maar, want het is niet fijn om door de bagger te lopen.

Ondertussen komt de vuilniswagen de afvalzakken ophalen. De vuilniswagen heeft geen hefsysteem om de containers op die manier te legen. De zakken moeten handmatig uit de afvalcontainers gehaald worden en de mannen moeten daardoor behoorlijk zwaar en vies

werk doen. Door het droge weer is de ongeplaveide weg op de Iliesi één grote stofzooi. Regen is niet fijn, maar de droogte zorgt voor enorm veel stofwolken, zo erg dat Janny en Arnold regelmatig een schuilplekje moeten zoeken om niet te veel stof in te ademen.

De nu 8-jarige Alexandra is te vroeg geboren en woog bij de geboorte slechts 750 gram. Het meisje is een vechtertje, maar heeft helaas veel lichamelijke ongemakken. Het immuunsysteem werkt niet goed, de longen functioneren maar voor 40%, is bijna doof en haar oogjes stonden vreselijk scheel. Eind 2021 is zij geopereerd aan haar oogjes in het ziekenhuis van Brasov. De oogspieren aan de binnenzijde van de ogen zijn ingekort en heeft zij een bril gekregen met een sterkte van 3.5. De kosten voor deze operatie bedroegen 1800 Lei en voor de bril moest nog eens een bedrag van 1000 lei betaald worden. Voor het totale bedrag van 2800 lei (=€ 560,-) hebben de ouders jaren achtereen moeten sparen en hebben ook geld moeten lenen bij ouders en familie. Dit gezin heeft het, ten opzichte van de andere gezinnen best goed, maar deze enorm hoge medische kosten kunnen zij zelf maar heel moeilijk bij elkaar krijgen. Op korte termijn moeten de oogspieren aan de buitenkant worden ingekort. Deze kosten kunnen de ouders absoluut niet op korte termijn bij elkaar werken en/of lenen. Het team van SOS heeft besloten om de kosten, (zijnde € 350,-) voor de komende operatie, te doneren. Overigens heeft Alexandra ook een hoorapparaat voor het linker oor gekregen, waardoor zij kan horen. Met deze medische hulp geven wij Alexandra een mooie toekomst voor haar verdere leven en de ouders heel veel rust.

Een goed bericht is, dat de Roemeense Overheid heeft besloten om alle pensioenen te verhogen naar een bedrag van 1000 lei (= € 200,-) . Dat betekent een enorme verbetering voor de ouderen die een pensioen van 300, 500 of 700 lei ontvingen. Helaas heeft het merendeel van deze ouderen geen enkel pensioen en zijn afhankelijk van wat de kinderen of andere familieleden hen kunnen en willen geven.

In de eerste 3 maanden van dit jaar zijn er meer mensen overleden op de Iliesi dan in het hele jaar van 2021. De oorzaken zijn niet helemaal duidelijk maar volgens de bewoners is een deel overleden door corona en hartproblemen. Bij het gezin Ilona was het een droevige geschiedenis. Ilona kreeg corona en werd verzorgd door haar schoondochter Sarolta. Amper een maand na het overlijden van Ilona, overlijdt ook Sarolta als gevolg van Corona.

Op de Iliesi wonen maar liefst 159 huishoudens. 55% daarvan zijn ouderen en 20% echtparen van middelbare leeftijd en 25% jonge gezinnen. Op de Iliesi is een kleine supermarkt waar de mensen de SOS voedselbonnen kunnen verzilveren. Zeker voor de ouderen is dat ideaal, zij kunnen immers niet naar het dorp van Sovata om hun boodschappjes te doen.

Aan het einde van Sovata, in de richting van de plaats Chibed is in de coronaperiode een Kaufland en Lidl supermarkt gevestigd. Dit is moordend voor de kleine supermarkten in Sovata en de omliggende dorpen. De ouderen en de arme mensen kunnen daar niet kopen en de afstand van het dorp naar deze nieuwe winkels is een grote afstand en niet bereikbaar voor de gezinnen waar wij voor zorgen. Het is dus van belang dat de kleine winkels blijven bestaan en moeten wij een investering doen om deze winkeltjes te vergroten en een beetje aan de huidige tijd aan passen. Voor de winkel op de Iliesi is een bedrag nodig van € 4000,-. Voor dit bedrag kan er een stukje aangebouwd worden, een koel- en vrieskast gekocht worden en de entree vergroot worden. Janos Sr., de oude

eigenaar, is ook in de coronaperiode onverwacht overleden. Gelukkig kon zijn zoon Janos Jr. met zijn vrouw en drie kleine kinderen, de kleine supermarkt overnemen. Om hen meer zekerheid te geven voor het voortbestaan van de supermarkt, zullen wij hen financieel helpen de winkel te voorzien van de juiste inrichting om er een moderne uitstraling aan te geven.

Na thuiskomst kregen wij van Amalia en Arnold, twee van onze Roemeens/Hongaarse tolken, een berichtje waarin zij hun dank uitspraken voor het werk wat SOS doet en heeft gedaan voor met name de ouderen en gezinnen met kleine kinderen. Onze Roemeens/Hongaarse hulpverleners blijken op eigen initiatief meerdere gezinnen te helpen die in nood verkeren. Dat is prachtig.

Op woensdag komt ook Joke met haar tolk Maria, een flink aantal gezinnen bezoeken op de Iliesi. Het valt op dat de ouderen vaak heel weinig te eten hebben en sommigen geen kruimel brood in huis hebben en dan ook nog het probleem ondervinden dat zij de medicatie voor o.a. hart, suikerziekte en astma niet kunnen betalen. Dat is triest. Ook de prijzen in Roemenië van voedsel en energie zijn, net als in Nederland, gigantisch gestegen. Het voedsel is in Roemenië misschien wel wat goedkoper, maar veel producten, zoals wasmiddelen en hygiëneproducten zijn bijna net zo duur als in Nederland. Maar de salarissen liggen hier vele malen lager. Een jongeman die bijvoorbeeld receptionist is in een hotel verdient ca. € 500,- per maand, maar wel 14 uur per dag moet werken. Twee dagen op en twee dagen af en 1x per maand moet hij/zij 7 dagen van 14 uur per dag achter elkaar werken. Iemand die bij een tankstation werkt, ook 14 uur per dag, verdient € 1,50 per uur. Van dit salaris moeten alle gewone, dagelijkse kosten betaald worden. Ook moet er gereserveerd worden voor doktersbezoeken, ziekteverzuim en een eventueel pensioen. Dat is moeilijk te realiseren. Ook het onderwijzend personeel verdient niet meer dan € 500,- per maand. Onderwijzend personeel moet ook in de vakantieperioden werken om de kinderen op te vangen van de ouders die werken en de opvang kunnen betalen. Dat zijn over het algemeen de Roemeense gezinnen. De Hongaren hebben het in Roemenië in alle opzichten duidelijk moeilijker.

Ondertussen is ook het team van Yvonne aan het werk en zij begint met de Morii. De Morii is een kleine straat in het midden van Sovata. Hier wonen hele arme mensen en slechts enkele, iets beter gesitueerde gezinnen.

Als eerste gaan wij naar het huisje waar de vader van AnnaMaria woont. AnnaMaria is vorig jaar in september uitgehuwelijkt en met een voor ons onbekende man richting Mures vertrokken. Het huisje ziet er nu echt zo slecht uit, dat het op instorten staat. Wij zien niemand op het kleine erf. Er zijn geen geluiden en voorzichtig zetten wij de deur open. Wij schrikken behoorlijk als wij Emma op een vieze, smerige en stinkende bank zien liggen. Alleen het vuurrode hoofd stak boven de stinkende deken uit. Wij dachten dat zij gedronken had en haar roes aan het uitslapen was. Wij roken echter geen alcohol en probeerden haar wakker te maken. Toen zij ons zag kwam er een kleine glimlach op haar gezicht en vertelde dat zij zich erg ziek voelde. Emma probeerde omhoog te komen, maar dat lukte niet. Voorzichtig duwden wij haar terug en vertelden dat wij de dokter zouden bellen om te kijken wat er met haar aan de hand was.

Op onze vraag waar haar man Sandor was, kon zij niet antwoorden. Zij vertelde dat haar zwager Miklos en zijn zoon Peter-Miklos waren opgepakt omdat zij geld uit de kerk hadden gestolen en voor 8 jaar zijn opgeborgen in de gevangenis. In Roemenië zijn de straffen die opgelegd worden voor kleine vergrijpen, niet mis. Een van de jongens op de 1 mei had een andere jongen een flinke knal op zijn hoofd gegeven en kreeg 9 maanden celstraf.

Het toilet, zoals bijna overal

Later hoorden wij van de dokter dat Emma waarschijnlijk griep of corona had en heeft haar antibiotica gegeven. Hopelijk neemt zij de medicijnen in met het water uit de flessen die wij voor haar gekocht hebben. Vijf dagen later zagen wij Emma weer voor haar hutje scharrelen en hebben toen ook maar even een flinke tas boodschappen voor haar afgegeven. Boodschappen die Joke ons voor het vertrek naar Sovata had meegegeven. Dank je wel Joke, de boodschappen komen zo goed van pas !!!
Vanavond kregen wij het eerste alert alarm dat er weer beren rondlopen in een van de wijken.

De kleine en pittige Irina heeft ons horen praten en met een felle en harde stem vraagt zij of wij al naar haar toekomen. Natuurlijk gaan wij ook haar bezoeken. Zij woont niet meer in het huisje waar zij altijd woonde, maar in een klein nieuw huisje, achter in de tuin. Er is geen officiële ingang en wij moeten door een gat in de schutting naar haar huisje. Zij vertelt in duidelijke bewoordingen dat zij uit haar huisje moest omdat dat groter was en plaats moest maken voor een jong gezinnetje. Dat stond haar natuurlijk helemaal niet aan en liet dat goed merken. Wij probeerden haar wat rustiger te krijgen, maar dat was niet makkelijk. Toen wij haar de paracetamol en de enveloppe met de voedselbonnen lieten zien, kalmeerde ze en lachte.

Ietsjes verderop wonen de 3 gezinnen van Georgeta, Katalin en Monika met mannen en kinderen op een klein terrein achter een houten hek. Wij zien al direct dat er iets aan de hand is. Istvan, de man van Katalin is overleden als gevolg van een nieraandoening en Katalin zelf heeft kortgeleden waarschijnlijk een herseninfarct gehad. De linkerkant is verlamd en ook haar gezicht ziet er vreemd uit. Op onze vraag of er een dokter bij geweest is en of er enige medische hulp is, krijg ik het antwoord “nee”. Verschrikkelijk, wat een hoopje ellende. Tot overmaat van ramp is er ruzie met het gezin van Monika en haar echtgenoot Simon. De ruzie was zó erg dat er bijna iemand zijn leven met de dood moest bekopen. Met hulp van de sociale dienst is het gezin van Monika en Istvan nu verhuisd naar een gebouw in de luhodului.
Daar heeft het gezin met 3 kinderen nu een kamer van 3 x 4 meter.

Na het bezoek aan de Morii gaan wij het hoger op zoeken en gaan op zoek naar het gezin van Iren en Istvan en hun 3 kinderen en naar de zoon en kleinzoon van de drie jaar geleden overleden Iren sr.
Het is even rijden om boven in het prachtige gebied te komen. Hier is de natuur op z'n mooist en het weer is perfect. Het huisje van Iren en Istvan ziet er verlaten uit. Aan de omgeving te zien zijn zij al een langere tijd weg. Zoals altijd gaat deze familie met hun kinderen schapen hoeden en lopen door de bergen van dorp naar dorp. Natuurlijk maakten wij ons zorgen over het onderwijs voor de kinderen, maar navraag op de school in Sarateni blijkt, dat er 1 januari 2022 een nieuwe wet is aangenomen. Gezinnen die schapen, koeien en/of geiten hoeden en door de bergen trekken, kunnen in ieder dorp hun kinderen naar de plaatselijke school sturen. Zij starten vanuit huis met een werkboekje en kunnen onderweg hun opdrachten maken. Eenmaal in een ander dorp worden die opdrachten nagekeken en worden er weer nieuwe opdrachten gegeven. Als de situatie het toe laat, kunnen de kinderen soms ook een dag op zo'n dorpsschool blijven om wat meer kennis op te doen. Wij vinden dit een fantastische oplossing en zo leren de kinderen toch lezen en schrijven. Iren en Istvan, de ouders van de 3 kinderen, zijn beiden analfabeet.

Werkboekjes voor alle schoolgaande kinderen uit de donatie van **VAT FOUNDATION**

Wij moeten het pad weer af en halverwege kunnen wij een ander pad nemen naar het huisje van Peter Sr. en Peter Jr. Ook hier is het huisje leeg, maar nu komt Eszther, de zus van Iren, aangerend om te vertellen dat het goed gaat met beide mannen. Peter Sr. zorgt voor een kudde koeien in een naastgelegen dorp en Peter Jr. werkt in de zoutfabriek in Praid, een plaats op ongeveer 8 kilometer van Sovata dorp. Dat is mooi om te horen en super fijn dat het goed gaat met de mannen. Wij zagen ook dat zij het huisje aan het renoveren zijn. Nieuwe ramen en kozijnen en zelfs een nieuwe voordeur. Het ziet er allemaal goed uit.

De dag vliegt voorbij en gaan terug naar ons logeeradres. Hopelijk zijn Janny en Joke ook klaar voor vandaag. Heerlijk onder de douche, iets eten en op tijd naar bed.

Donderdagmorgen gaan wij als eerste naar het nieuwe gebouw waar de crèche sinds vorig jaar in gevestigd is. Janny en Joke waren hier nog niet eerder geweest en was het leuk om hen de nieuwe situatie te laten zien. Wij worden al direct ontvangen met (hele sterke) koffie met zelf gemaakt lekkers door de leraressen. Voor de niet koffiedrinkers is er limonade of thee. In oktober 2021 hebben een aantal van onze vrijwilligers al een bezoek gebracht aan de nieuwe crèche, maar toen waren de muren nog steriel wit en was het heel ongezellig. Er was geen geld om muurverf of andere leuke dingen aan te schaffen. SOS heeft in oktober gezorgd voor muurverf en allerlei attributen om de boel op te vrolijken. Het hele gebouw is nu vrolijk en leuk aangekleed. Op de muren zien wij nu allemaal schattige tekeningen van dieren, bloemen en bomen. Het is een drukte van belang en veel kinderen krijgen een ontbijt. Een broodje en een beker drinken. Op enkele kinderen na, komen alle kinderen zonder eten op school. Tijdens de lunch krijgen alle kinderen een warme maaltijd, een maaltijd die zij thuis vaak niet zullen krijgen.

Alle kosten voor leer- en werkboekjes, schoolmiddelen zoals laptops en kopieermachines, ontbijt en lunches, sportactiviteiten, schoolreisjes en de investeringen voor een prettige leeromgeving te kunnen betalen, kunnen allemaal betaald worden van de schitterende donaties van **VAT FOUNDATION**. Met het jaarlijkse, gigantische bedrag van € 15.000,- kunnen wij ongelooflijk veel realiseren op het gebied van onderwijs voor alle kinderen uit Sovata. En dát het effect heeft kunnen wij o.a. zien aan het grote aantal kinderen dat nu dagelijks naar school gaat, de uitbreiding van de leerstof en het extra onderwijs aan minder begaafde kinderen. Zonder deze schitterende donatie kunnen wij deze zo belangrijke ondersteuning niet geven en zouden er niet zo veel kinderen naar school kunnen. Waanzinnig fijn.

Klara, een van de onderwijzeressen van de crèche vertelde ons dat jongetjes al vanaf 2,5 jaar voorbestemd zijn met wie zij moeten trouwen op 14-jarige leeftijd. De meisjes zijn dan vaak pas 12 jaar. Deze trouwbeloften op zo'n jonge leeftijd komen in alle soorten zigeunergroepen voor. Dat is bedroevend.

Vlak voor wij weg gaan zien wij Izabella, een van de leraressen voorbij komen. Zij ziet er niet goed uit en ik loop even naar haar toe. Onder 4 ogen vertelt zij dat haar man zich twee weken geleden heeft verhangen en zij een week na het tragische gebeuren weer aan de slag moest. Haar man kon het leven niet aan en heeft op 32-jarige leeftijd het leven verlaten. Best heftig en vreselijk dat zij amper de tijd krijgt om dit drama te verwerken. Als zij niet na een week weer op haar werk verschijnt, neemt iemand anders gewoon jouw baan over, dus je moet wel.

Zij zwaait ons uit en wij proberen ons weer te herpakken.

Szolt, de zoon Emese

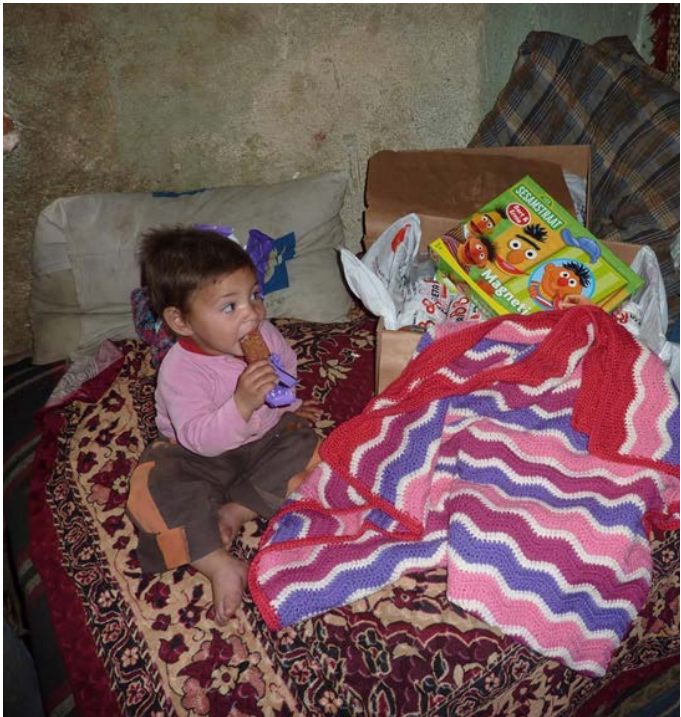
Joke en Janny gaan met hun tolken naar de Iliesi om daar de gezinnen, waar zij nog niet geweest zijn, te bezoeken. Vanavond spreken wij elkaar weer en kunnen dan ook bepalen waar extra hulp nodig is.

Cees, Yvonne en Maria gaan naar de Capeti. De Capeti is een aardige wijk waar het over het algemeen wel redelijk goed gaat met de mensen. Zodra wij met de bus onder de poort van de wijk Capeti rijden, horen wij de mensen al naar elkaar roepen. Wij besluiten om iedereen naar de bus te laten komen en van daaruit de voedselbonnen, groentezaden en paracetamol uit te delen. Later zullen wij de probleemgezinnen nog even apart bezoeken. Iedereen is blij en uitgelaten. Keurig wacht iedereen op zijn beurt en een voor een worden de CNP kaarten (paspoort) getoond. Yvonne behandelt de dossiers en Maria geeft de enveloppen met voedselbonnen, de paracetamol en de groentezaden. Cees is vandaag de fotograaf en helpt zo nu en dan een handje om alles bij te kunnen houden. Als alle enveloppen zijn uitgedeeld, brengen wij een bezoek aan Emese. Emese is de moeder van Zsolt, het jongetje dat met zuurstofgebrek is geboren en daardoor lichamelijk gehandicapt is. Zsolt hoort onze stemmen en ik hoor zijn blij gekrijs. Hij lacht en maakt vrolijke geluidjes. Onze komst was niet aangekondigd en gelukkig zag Zsolt er schoon en goed verzorgd uit.

Emese vraagt onze hulp voor de aanleg van stromend water en elektriciteit. Zij en veel van de andere bewoners zijn afhankelijk van het water uit het kleine beekje dat door de Capeti stroomt. De stroom die zij nu gebruikt wordt illegaal afgetapt en werkt vaak niet. Dat is een groot probleem voor de medicatie van Zsolt die koel bewaard moet blijven. Om legaal stromend water en elektriciteit te krijgen moet er eerst vastgesteld worden welk huisje wel of niet officieel bestaat. Er staan allerlei huisjes en hutjes voor en achter elkaar en iedereen bouwt aan wat nodig is. Er zijn weinig officiële huisjes op de Capeti. Zowel het waterbedrijf als het elektriciteitsbedrijf kan alleen iets doen als het huisje of hutje officieel is. Om een huisje officieel te laten verklaren zijn wij vele duizenden euro's verder. Er werd nog even gedacht aan een aggregaat, maar dit gezinnetje kan de kosten voor de olie niet betalen en de kans dat iemand de aggregaat zal stelen, is groot op deze plek. Dit zijn van die momenten waarop wij ons hulpeloos voelen en op korte termijn sowieso niets kunnen doen. Navraag bij de gemeente leverde helaas hetzelfde antwoord op. Voor Emese zijn er, met het eerder verzonden transport, 8 volle dozen met incontinentie materiaal meegegeven. Belangrijk voor ons om te weten is of de meegenomen maat van de pampers nog wel goed zijn voor Zsolt. De maat small blijkt oké voor het komende halfjaar. Gelukkig kunnen wij iedere keer voldoende incontinentie materiaal meegeven. Er is een groot tekort aan inco materialen in Roemenië en veel mensen hebben dit materiaal hard nodig.

Ook in deze wijk merken wij dat de mensen óf voedsel óf medicatie kunnen kopen. De voedselbonnen en groentezaden geven even minder zorgen voor de komende weken.

Na het bezoek aan de gezinnen op de Capeti vervolgen wij onze weg naar de Minei. De Minei is de voormalige vuilnisbelt. Naast de afgedekte vuilnisbelt wonen de 6 gezinnen gemoedelijk bij elkaar. Er is geen elektriciteit en water kunnen de mensen pakken uit het naast gelegen riviertje. Het water is behoorlijk vervuild door de stof die de grote vrachtwagens doen opwaaien als zij hard over de Minei rijden. Het is niet alleen gevaarlijk door het heel harde rijden van de vrachtwagens, maar de enorme stofwolken zijn voor de gezondheid van deze mensen niet goed. In droge maanden is het eigenlijk ondoenlijk om buiten te zijn. Daarnaast vormen de bomenrijen aan de rand van het bos, nog steeds een

gevaarlijke situatie. De bomen staan zo akelig dicht aan de rand van het afgegraven stuk grond, dat de mogelijkheid bestaat dat er vandaag of morgen een of meerdere bomen naar beneden komen. Het lijkt ons een zeer gevaarlijke situatie.

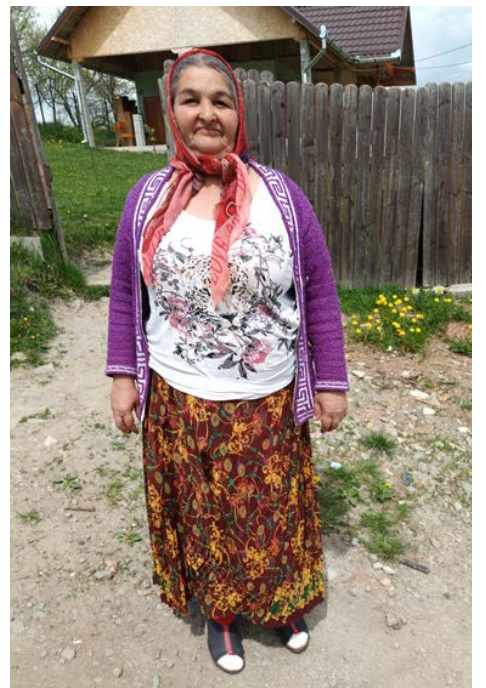
In het vorige verslag schreven wij dat Ioan, Anna en hun drie kinderen in het nieuw gebouwde mobiele huis mochten wonen in plaats van het plastic huis dat een stukje verder op de Minei stond.

De teleurstelling dat de Ioan en Anna enorme drinkers bleken waardoor de kinderen uit huis geplaatst zijn, hebben wij inmiddels wel verwerkt. SOS heeft begin vorig jaar €2000,- gedoneerd voor de bouw van het mobiele huis en vinden het ronduit krankzinnig dat deze drinkers hier nog steeds mogen wonen. Wij gaan verhaal halen bij de sociale dienst. De sociale dienst is verantwoordelijk voor dit gezin en de leefomstandigheden. Als reden waarom deze mensen nog niet uit het huis zijn gezet, is de winterperiode. Dat is begrijpelijk, de winter kan ontzettend koud zijn (-20 kan zo maar) en de koude periode kan aanhouden tot eind maart en van eind maart tot in de maand mei kunnen de nachten ook nog erg koud zijn. Er is ons door de sociale dienst aangegeven dat zij Ioan en Anna zeer binnenkort uit het mobiele huis zullen zetten met behulp van de politie. Het huis zal helemaal schoon en ontsmet moeten worden, voordat er een ander gezin in kan wonen. Wij houden natuurlijk de vinger aan de pols.

Wij worden ongelooflijk hartelijk bedankt door de bewoners van de Minei voor het winterhout dat zij in de maand oktober via Levente hebben gekregen. Het kachelhout is erg duur en onbetaalbaar voor de meeste mensen. De kosten voor 3 meter hout bedraagt € 350,- tot € 400,- per winter, per gezin. Hoe hard en hoe lang je ook werkt, dit is een onoverkomelijk bedrag dat niet op te brengen is.

Kristian, de zoon van Enikö en Tiberius, moet een hartoperatie ondergaan. Doordat wij al een aantal jaren geleden een ziekteverzekering hadden afgesloten voor Kristian, zal de operatie vergoed worden, maar de reis- en verblijfkosten van en naar het ziekenhuis worden niet vergoed. Als iemand in het ziekenhuis terecht komt, moet de familie zorgen dat de patiënt eten en drinken krijgt. Als het om kinderen gaat, verblijft meestal de moeder in het ziekenhuis om bij het kind te blijven. Die kosten worden ook niet vergoed door de verzekering. Het wachten is op een oproep en Maria, een van onze Roemeens/Hongaarse hulpverleners, zal het contact met Enikö enerzijds en het ziekenhuis anderzijds, onderhouden en Yvonne op de hoogte houden.

Vas Ilka, de oma die met haar kleindochter AnnaMaria achter de houtfabriek woonde, is begin dit jaar verhuisd naar de Minei. Gelukkig, want alleen met het kleine meisje wonen in de middle of nowhere was te gevaarlijk. Het huisje waarin zij woont is een beetje beter dan het huisje dat zij bewoonde achter de houtfabriek. Als wij bij haar huisje komen treffen wij niemand thuis. Dat vinden wij vreemd, want Ilka is altijd thuis. Wij vragen de andere bewoners waar Ilka kan zijn en krijgen als antwoord dat zij veel op straat loopt, heel veel huilt en hoopt AnnaMaria te vinden. Wij vragen hen naar de reden en horen dat de moeder van AnnaMaria het meisje “zomaar” heeft meegenomen naar een onbekende bestemming. Wij schrikken ons rot en gaan in de buurt kijken of wij Ilka kunnen vinden. Geen Ilka te zien en wij moeten wel 3 x keer terug om haar te vinden. Met veel verdriet en dikke tranen vertelt Ilka dat AnnaMaria plotseling door haar moeder is meegenomen en, nu zij 13 jaar is geworden, waarschijnlijk uitgehuwelijkt zal worden. Geld speelt dan een grotere rol dan het leven van je kind !!! Ilka weet niet waar zij naar toe is en is ontroostbaar. Al vanaf de geboorte van AnnaMaria zorgt Ilka voor haar kleindochter. AnnaMaria is door haar

moeder al direct na de geboorte verlaten en vertrokken met een andere man. Dit is intens verdrietig en we voelen ons machteloos.

Aan de andere kant van de Minei vinden wij het gezin van Erzsebet, haar man Janos en zoon Lehel. Lehel doet het hek open, kijkt zorgelijk en loopt voor ons uit om het huis binnen te gaan. Wij horen iemand verschrikkelijk hard hoesten en proesten en weten niet wat wij kunnen verwachten. Erzsebet ligt op bed en kijkt ons blij aan. Op onze vraag wat er aan de hand is, geeft zij aan heel veel te moeten hoesten en bloed opgeeft. Dat klinkt niet goed en vragen haar of zij de dokter al gesproken heeft. Angstig zegt zij dat zij de dokter niet hier wil hebben omdat zij bang is om naar het ziekenhuis gebracht zal worden. Wij vertellen haar dat het wel verstandig is als zij de dokter laat komen. Lehel staat er een beetje zielig bij te kijken en zegt dat mamma soms wel raar doet en dan niet meer weet wie hij is. Dat baart ons nog meer zorgen. Wij vragen Lehel waar zijn vader is en hij vertelt dat zijn vader al een paar dagen aan het werk is in een ander dorp. Wij gaan langs bij de wijkarts en vragen die om advies. Later zal de wijkarts een bezoek brengen aan Erzsebet en geeft haar een antibiotica kuur. Hopelijk knapt zij op en kan zij weer voor Lehel zorgen.

En wéér is het al namiddag en gaan we richting ons logeeradres. Samen met Joke, Janny en Cees nemen wij de dag door. Janny en Joke zijn beiden een beetje van slag omdat de ouderen op de Iliesi niet iedere dag iets te eten hebben en altijd moeten kiezen of zij voedsel of medicatie zullen kopen. Joke vroeg aan een van de gezinnen wat zij het liefste extra zouden willen hebben. Het antwoord was verbijsterend..... stukken handzeep en tandpasta !!! Dit zijn luxe artikelen en dit kunnen de mensen sowieso niet kopen. Dat brengt het team van SOS op het idee om plastic zakjes met tandpasta, tandenborstels en stukjes handzeep te verpakken en die aan de mensen bij het volgende bezoek te geven. Wij gaan ons klaar maken om een hapje te eten en daarna weer vroeg naar bed.

Na het ontbijt gaan Janny en Joke met hun tolken weer naar de Iliesi. Er zijn met 2 personen 6 dagen nodig om alle gezinnen te bezoeken. Het zijn vaak tijdrovende bezoeken en de oudjes willen allemaal hun verhaal kwijt. Dat is ook begrijpelijk en als je de mensen kent, blijf je vanzelf wat langer praten en probeer je oplossingen te vinden voor hun problemen.

Wij gaan de wat kleinere wijken bezoeken en beginnen bij de Primaverii. Dit wijkje ligt wat hoger en we moeten een zijpad in langs de doorgaande weg. Het is hier altijd even oppassen geblazen. Als je dit pad niet weet, zou je er zo aan voorbij rijden. Bovenaan gekomen zien wij de kinderen buiten spelen en gillen naar hun moeders dat SOS in aantocht is. Het is altijd leuk om deze families te bezoeken. Deze zigeunergezinnen hebben het fijn met elkaar en helpen daar waar mogelijk is.

Er zijn geen noemenswaardige problemen en wij geven de families de voedselbonnen en paracetamol. Natuurlijk is iedereen dolblij met de voedselbonnen en drukken de enveloppen dicht tegen zich aan.

Wij rijden het pad naar beneden weer af en een stukje verderop woont Lydia. Lydia woont in een van de kamers in het witte gebouw langs de weg. De kamer is ongeveer 3 x 4 en woont samen met haar zoon Mathé. Mathé is geestelijk niet in orde en heeft een godsdienstwaanzin. Hij heeft in de tuin allemaal altaren gemaakt met Maria- en Christusbeelden. Lydia heeft Parkinson en wij zagen dat de ziekte behoorlijke vormen gaat aannemen. Haar hoofd beweegt continue en zij loopt onzeker. Zij is erg verdrietig door de

Maria

hele situatie en de zorgen om haar zoon. Daarnaast is er een aantal keren geprobeerd om in te breken. Wij bekijken de deur en inderdaad zijn er sporen van inbraak. Zij slaapt daardoor slecht en voelt zich absoluut niet veilig. Wij besluiten om haar te helpen met een andere deur en deurpost. Het gekke is dat er maar twee maten voordeuren te koop zijn. Een heel brede en een smallere versie. Je kijkt naar de maat waar de deur moet komen en je past de deurpost aan zodat de deur past. Het kan dus zijn dat je echt dikke planken moet gaan gebruiken om de deur passend te krijgen of je maakt de deurpost smaller. Het is ons niet gelukt om een goede deur te vinden, maar Maria zal in de omliggende dorpen op zoek gaan naar een dikke en veilige deur. Lydia is al sinds de eerste uitbraak van het COVID-19 werkeloos. Zij maakte schoon bij een van de bedrijven in de buurt. Helaas is er nu geen enkel inkomen en is zij en haar zoon Mathé afhankelijk van de maandelijkse SOS voedselbonnen. De paracetamol en de groentezaden zijn ook meer dan welkom.

Wij vervolgen onze bezoeken naar Bisericii om een bezoek te brengen aan Lajos. In juni 2020 is zijn vrouw Maria-Cecilia overleden en vanaf dat moment voelde Lajos zich niet meer goed. Toen wij aankwamen bij zijn huis, zagen wij dat de tuin er onverzorgd bij lag en alles potdicht zat. Navraag bij de gemeente leerde ons dat Lajos begin dit jaar is overleden.

Onze weg vervolgen wij naar de Campul Sarat om Maria en Adalbert met een bezoek te verblijden. Bij binnenkomst in het piepkleine huisje roken wij een zeer onaangename geur. Het bleek dat Maria en Adalbert heel oud en ziek zijn geworden. Daardoor kunnen zij niet zelf meer naar de houten wc buiten op het erfje. Een emmer biedt dan wel een uitkomst, maar als de emmer al drie dagen niet geleegd is, gaat dat wel heel erg stinken. Maria ligt op bed en probeert op te staan. Dat lukt haar wonder boven wonder voor een enkel moment en moet dan snel gaan zitten. Het is zo triest om te zien dat ouderen die ziek zijn, geen geld voor een dokter hebben en ook nog eens weinig of geen voedsel in huis hebben. Troosteloze momenten zijn dit. Natuurlijk zijn deze twee lieve oudjes hartstikke blij met de voedselbonnen en het SOS team besluit om Maria en Adalbert maandelijks voedselbonnen te geven. Met deze toezegging zijn zij verschrikkelijk blij en komen de tranen.

Wij gaan verder op weg naar Erzsebet die woont op de luhodului. Erzsebet woont samen met haar dochter Rebeka in een soort schuurtje achter het voorhuis. Het is een heel arm gezin en Erzsebet leeft van schooieren en bedelen. Aangekomen bij het huis zien wij geen Erzsebet of Rebeka. De voordeur van het voorste huis gaat open en Sandor vraagt ons naar wie wij op zoek zijn. Wij noemen de naam van Erzsebet en hij maakt een beweging dat zij vertrokken is. Sandor nodigt ons uit om binnen te komen. De woonruimte blijkt ook een 1 ruimte te zijn waarin alles wordt gedaan. Sandor is de broer van Erzsebet en vertelt ons dat Erzsebet is vertrokken en nu woont in de wijk Sarateni.

Volgens Sandor is Erzsebet vertrokken omdat zij niet meer voor de 14-jarige Rebeka kon zorgen. Rebeka woont nu bij het gezin van Sandor, zijn vrouw en twee dochters. Dat schijnt goed te gaan en Rebeka gaat weer naar school en gedraagt zich netjes. Gelukkig heeft Sandor werk en kan gelukkig zijn gezin onderhouden.

Vandaag moeten wij veel rijden om van de ene wijk naar de andere te kunnen. Na het bezoek aan Sandor rijden wij naar de Lunga om Ella en haar zoon Szabolcs te bezoeken. In februari kregen wij van sociale dienst de vraag of wij Ella kunnen helpen met voedsel en als het kan ook met medicatie. Via Levente zijn er vanaf februari maandelijks voedselbonnen gebracht en zo als altijd willen wij ook zelf de situaties van nieuwe

aanvragen bekijken. Ella blijkt meerdere malen per week heftige depressies te hebben en heeft geen geld om de medicatie te betalen. De sociale dienst betaalt wel de bezoeken aan de psychiater, maar niet de broodnodige medicatie. Ella woont met haar zoon en nieuwe man in een heel klein kamertje dat deel is van een langwerpig huisje. Ella komt tevoorschijn en trilt als espenblad en kan nauwelijks lopen. Binnen is het keurig opgeruimd en schoon en zelfs één muur is roze geverfd, dat maakt het ook nog vrolijk. Ella vertelt dat zij haar 14-jarige zoon niet naar school kan laten gaan omdat zij niet alleen kan zijn als zij weer een depressie heeft. Haar man Nicolae heeft werk in een ander dorp en is vaak niet thuis. Als Ella de medicatie zou kunnen betalen, zou Szabolcs ook weer naar school kunnen en dat moet ook. Wij besluiten de medicatie voor haar te betalen en via Maria zal contact worden gehouden met de psychiater over haar toestand en het vervolg van de medicatie. Ook blijkt dat er geen kruimel eten in huis is. Wij hebben gelukkig nog een doos voedsel in de bus staan voor noodgevallen en dat komt ook hier weer goed van pas. Wat is Ella blij met onze hulp en krijg een dikke knuffel van haar. Voorzichtig loopt zij aan de arm van Cees mee naar buiten om ons uit te zwaaien.

Op de Lunga gaan wij ook even langs bij Piroska. In februari van dit jaar is haar man Istvan overleden aan hartfalen. Wij bezoeken haar omdat wij precies willen weten wat de financiële situatie is en of zij het kunnen redden zonder man en vader. Piroska en Istvan waren niet getrouwd en om die reden heeft Piroska geen inkomen van de staat. De kinderen krijgen wel een toelage. Dit stukje is beschreven in de maand februari. Bij het horen van de bus komen Piroska en zoon Csongor al naar buiten. Beiden lijken er beter uit te zien dan anders. Door het overlijden van Istvan is er meer rust in de familie gekomen. Istvan was niet de leuke en goede vader, zoals zij dat gewild hadden. Hij maakte veel ruzie met Piroska en als de kinderen iets niet goed deden, had hij losse handen. Financieel gezien is het echter een lastig verhaal en is er te weinig inkomen om het gezin te onderhouden.. Om het gezin te helpen besluiten wij om hen maandelijkse voedselbonnen te geven. Piroska is daar heel erg blij mee en zegt door de maandelijkse voedselbonnen minder zorgen te hebben om voor het eten te zorgen.

Wij gaan weer terug richting het dorp en gaan Magdalena bezoeken op de Petofi Sandor. Magdalena, 68 jaar oud, heeft een gebroken been gehad en kan door te late en geen goede medische zorg, slecht lopen. Zij heeft de zorg voor haar 10-jarige kleinzoon Viktor. De vader van Viktor, die ook inwoont bij Magdalena, is drinker en als hij de kans krijgt om het pensioentje van Magdalena te pakken te krijgen, koopt hij daar drank voor. Magdalena heeft dan geen geld voor eten en de zorg voor de kleine Viktor. Ook Magdalena krijgt maandelijks voedselbonnen, maar deze bonnen blijven bij Maria en Maria zal om de dag precies de boodschappen met haar kopen, die voor twee dagen genoeg zijn. Als wij dit niet zo doen, zal de zoon de boodschappen verkopen en van dat geld weer drank kopen. Op deze manier stellen wij het voedsel voor Magdalena en Viktor veilig en is er iedere dag een maaltijd voor deze twee.

Een stukje verderop woont Csata. Dit adres is ook via de sociale dienst bij ons aangemeld. Helaas is Csata niet thuis en moeten wij een andere dag nogmaals proberen. Later bleek dat zij in het ziekenhuis is en Arnold, een van de vrijwilligers, zal haar na ons vertrek bezoeken en de situatie aan ons doorgeven.

Rozalia met de tweeling en Amanda vlak voordat vertrokken is

De zijkant van het huisje van Edina

Het huisje van Rozalia en Gheroghe

Sinds een paar dagen zit ik onder jeuk door vlooiënbeten, waarschijnlijk honden of kattenvlooiën. Het zijn verschrikkelijk veel plekken en krabbel mij helemaal gek. Gelukkig heeft de apotheek een crème die de ergste jeuk moet verhelpen.

Als laatste bezoek voor vandaag gaan wij naar Ildiko en haar baby'tje Brigitta-Edina. Het kindje heeft ernstige allergische reacties en zou speciale melkpoeder moeten hebben. De kosten van 1 blik speciale melkpoeder bedraagt 135 lei (= € 27,-) en er is iedere week 1 blik nodig. Deze melkpoeder is in Sovata en omstreken niet te koop en zou men iedere maand naar Mures moeten om de melk daar te kopen. Helaas zijn daar geen financiële middelen genoeg voor. De dringende vraag van Amalia, een van onze hulpverleners, om deze mensen alsjeblieft te helpen met het bekostigen van de speciale melk. Natuurlijk doen wij dat en voor de eerste 6 maanden is er voldoende poedermelk ingekocht. Tot grote geruststelling van de jonge en heel dankbare ouders.

Vanavond krijgen wij de tweede alert alarm dat er weer beren zijn gezien in één van de straten dicht bij ons logeeradres.

De dagen vliegen voorbij en rond 18.00 uur zijn wij allemaal weer terug op ons logeeradres. Onder het genot van een maaltijd, nemen wij de dag nog even door met elkaar. Weer op tijd naar bed om goed uitgerust te zijn voor de volgende dag.

Vandaag worden de laatste gezinnen op de Ilesii bezocht door Janny en Joke. Het is nog wel even een race tegen de klok maar vandaag moeten alle gezinnen wel bezocht zijn. Morgen staat de wijk Hostad op de planning en dan moeten alle teams mee om deze gezinnen te bezoeken.

Ons team start vandaag op de 1 Mai straat. De 1 Mai is een lange straat waar wij veel gezinnen gaan bezoeken. Een aantal van deze bezoeken zullen wij beschrijven. Rozalia, haar man Robert en hun drie kinderen wonen aan het begin van de straat. In de tuin zie ik alleen dochtertje Amanda spelen en verder is er niemand te zien. Wij kloppen aan bij oma Maria, die in het voorhuis woont. Maria kijkt verbaasd en wist niet dat wij in de buurt waren. Zij nodigt ons uit binnen te komen en vertelt haar verhaal. Het blijkt dat haar schoondochter en moeder van haar drie kleinkinderen Rozalia, met de noorderzon is vertrokken. Maria is 71 jaar en heeft nu de zorg voor de 14-jarige tweeling Robert en Milan en de 6-jarige Amanda. De tweeling jongens hebben ADHD en zijn autistisch en volkomen onhandelbaar. Ook op school zijn de kinderen door hun gedrag niet welkom. Vader Robert blijkt te drinken en kijkt helemaal niet om naar zijn kinderen. Wat een trieste en hopeloze toestand !! Het enige wat wij kunnen doen is zorgen dat er maandelijkse voedselbonnen worden bezorgd, zodat het probleem voedsel in ieder geval een zorg minder is. Zij bedankt ons heel hartelijk, krijg een kus op mijn hand en hoopt ons snel weer te zien.

Halverwege de straat wonen de 69-jarige Rozalia en 65-jarige Gheorghe. Het huisje waarin zij wonen verkeert in een erbarmelijke staat en is weinig om vrolijk van te worden. Rozalia heeft een tumor in de maag en voelt zich ziek. Zij laat een doos vol medicatie zien waarvan de meeste doosjes gewone vitaminen bevatten. Zij is helemaal doof en het is moeilijk om met haar te praten. Na veel vijven en zessen mengt Gheorghe zich ook in het gesprek en spreekt zijn zorgen uit over de gezondheid van Rozalia. Dat begrijpen wij, maar kunnen op dit moment niet zo veel voor deze twee mensen doen. Natuurlijk zijn zij blij met de voedselbonnen, de paracetamol en de groentezaden.

Verder in de straat komen wij bij Edina, Iordache en hun twee kinderen. Wát zijn deze mensen blij ons te zien. Iordache laat ons direct een stapel medicatie zien die hij de vorige dag bij de apotheek heeft meegekregen. Iordache blijkt vanaf zijn geboorte suikerziekte te hebben, maar dat is nooit officieel opgemeten. Omdat hij zich de laatste maanden niet goed voelde, soms neer viel en op andere momenten doodmoe was, hebben zij een bezoek aan de wijkarts gebracht. Vele onderzoeken volgden totdat bekend werd dat de suikerziekte de oorzaak was van zijn slecht conditie. Gelukkig is Iordache medisch verzekerd, omdat hij werkt bij de melkfabriek.

Het huurhuisje waarin zij wonen is eigenlijk een krot dat bijna op instorten staat. Door de slechte staat van het huisje moeten zij op zoek naar een andere woonruimte. Het is niet eenvoudig om een betaalbaar en veilig huisje te vinden. In dit huisje is per dag 1 uur elektriciteit, maar geen stromend water. Voor dat uur stroom per dag moeten zij 50 lei (= € 10,-) per maand betalen. Waarschijnlijk geeft iemand hen illegaal elektriciteit en probeert er een slaatje uit te slaan.

Bijna aan het einde van de 1 Mai straat wonen Ana, Geza en hun 4 kinderen. Geza heeft jaren geleden een behoorlijk herseninfarct gekregen en is linkszijdig verlamd, waardoor hij niet kan werken. Jammer dat hij niet in aanmerking komt voor een ziekte-uitkering van de Overheid. Om voor zo'n ziekte uitkering in aanmerking te komen, moet je gewerkt hebben in bijvoorbeeld het onderwijs, de zorg, hotel of gemeente. Er zijn niet veel bedrijven die een ziekte-uitkering voor hun werknemers ondersteunen. Dat is erg jammer, Ana laat mij haar gewonde en opgezwollen vinger zien en zeg haar naar een dokter te gaan. Zij heeft zich met een vies mes in de vinger gesneden en het niet goed verzorgd, met alle problemen van dien. Weer wordt de wijkarts gebeld voor het maken van afspraak voor de vinger van Ana.

Ook op de 1 Mai zien wij veel mensen die slakken zoeken in de greppels langs de weg en op de groene stukjes gras, net langs de greppels. Dodi van Sarateni staat halverwege de straat en iedereen die een aantal heeft gevonden, kan deze aan Dodi voor een paar lei verkopen. Zo kan er door veel gezinnen weer een brood gekocht worden of een zak aardappelen.

Helemaal aan het einde van de straat vinden we op een door een hek afgeschermd stuk land de drie families Jolan en Levente Sr. , Marjana en Levente jr. en Imola en Romeo. Op zich gaat het goed met de drie gezinnen die op een mooie plek aan de rand van het bos wonen. Het weer is aan het veranderen en binnen 5 minuten begint het verschrikkelijk hard te regenen. In no time verandert het terrein in een grote water en blubber massa. Gelukkig zijn wij net binnen in het eerste huisje. Hier wonen Imola en Romeo. Zij hebben pas een baby'tje, maar Imola heeft niet voldoende borstvoeding. De kosten van een blik babyvoeding bedraagt 60 lei (= € 12,-). Per week is 1 blik voldoende.

Het team besluit het gezin te helpen met de melkpoeder en kopen de babymelk in de apotheek voor 3 maanden. Na drie maanden zal Maria weer kijken hoeveel melk er dan nodig is en zal deze voor hen kopen. Natuurlijk worden wij hiervan op de hoogte gehouden.

De regen stopt en wij waden door het water en de blubber terug naar de bus. Cees en ik gaan iets eerder terug naar ons logeeradres. Wij gaan vast de dossiers, de dozen met breiwerk, het tafeltje en de klapstoelen en de dozen met poppen klaarzetten voor het bezoek morgen aan Hostad. Het bezoek aan Hostad is altijd een beetje spannend. Deze

13 en 14 jaar en zwanger

keer zal Levente niet van de partij zijn en hopen dat iedereen zich rustig en goed zal gedragen.

Ook vanavond is er weer melding dat er beren in twee straten rondlopen. Gelukkig zijn Joke en Janny ook op tijd terug en kunnen wij iets gaan eten. Een warme douche lijkt ons heerlijk.

Vandaag zijn wij vroeg wakker voor het ontbijt. Samen nemen wij de planning en de taken die iedereen heeft door en bespreken wat te doen als de mensen zich niet zouden gedragen.

Alles wordt tot in detail uitgewerkt en het wachten is nu nog op de tolken. Ook zij worden op de hoogte gebracht van wat er moet gebeuren, wat te doen en hoe de regels zijn. Nu wij met meer mensen zijn om Hostad te kunnen bezoeken, mogen wij de bus van Levente gebruiken. Dat is heel fijn omdat die bus 9 zitplaatsen heeft. Een losse tuinstoel biedt plaats voor een eventueel 10de persoon. Dat kan gewoon in Roemenië.

Als alles duidelijk is vertrekken wij richting Hostad. Van te voren hadden wij deze groep wel via het gemeentehuis geïnformeerd over onze komst. Als wij onaangekondigd komen kan het zijn dat dat onrust en paniek veroorzaakt. Eenmaal in de buurt van het terrein zien wij kinderen en enkele ouders al klaar staan bij de smalle ingang van dit gebied.

Wij worden onthaald met zwaaien, gillen, lachen, op de bus kloppen en kinderen die vooruit rennen om als eerste te kijken wat er uit de bus komt.

Wij besluiten om ons op een schaduwrijke plaats te installeren en de bus te gebruiken als achterkant. Zo kan niemand achter ons komen. Wij kunnen de dossiers controleren, vragen stellen voor zaken die ons niet duidelijk zijn en als alles klopt de enveloppen met voedselbonnen geven. Nadat de mensen bij ons zijn geweest, kunnen zij naar de zijkant van de bus gaan en krijgen volwassenen breiwerken aangereikt door Klara, Joke, en Janny. De kinderen krijgen wat lekkers en mogen een knuffel uitzoeken. Cees is weer de fotograaf van vandaag en ondersteunt Klara, Janny en Joke waar hij kan.

Het gaat fantastisch en het weer is grandioos. Een voor een worden de gezinnen behandeld aan de hand van het gezinsdossier. Deze mensen snappen nog steeds niet dat wij precies de situaties weten en van alles op de hoogte zijn. Op een gegeven moment komt Nunu en later ook Lucretia, twee van de bewoners, met een CNP kaart van een overleden persoon. Helaas, daar trappen wij niet in en tonen de dames de dossiers van de overleden personen. De dames werden uitgelachen door de andere bewoners en zij stuurden hen zelfs weg. Natuurlijk kwamen er kinderen uit de gezinnen die de kachel verkocht hadden. De kinderen herkenden wij niet direct omdat wij al 3 jaar niet op Hostad zijn geweest door de coronaperiode. Helaas lieten de dossiers zien dat er voor deze gezinnen geen enkele hulp meer is. Desondanks bleven zij beleefd en gingen rustig en zonder iets terug naar huis. Een aantal vrouwen hadden het verzonnen om zich te verkleden en probeerden op die manier meer te krijgen. Helaas, ook dat lukte niet !!

Wij hebben 17 nieuwe gezinnen kunnen noteren. Minder leuk is dat het veel jonge meisjes betreft van 12, 13 en 14 jaar die zwanger zijn. Hun vriendjes zijn niet veel ouder dan de meisjes. Dat baart ons grote zorgen. Seksuele voorlichting kan op de scholen alleen gegeven worden met uitdrukkelijke toestemming van de ouders. Als in een klas 40 of 45 kinderen zitten en 10 van de ouders willen niet dat de kinderen seksuele voorlichting krijgen, krijgt geen van de kinderen voorlichting. Dat is niet fijn en wij kunnen dat helaas niet veranderen. Voorbehoedsmiddelen geven heeft ook weinig zin omdat bijvoorbeeld van de 5 pakjes condooms er 4 verkocht worden. De pil is niet mogelijk vanwege de registraties bij de gezondheidsdienst die de meisjes moeten doen. Dat gebeurt gewoon niet.

Zelfs als de pil uitgegeven zou kunnen worden, is het de vraag of deze goed gebruikt zal worden en niet “gedeeld” gaat worden met een vriendinnetje of zo. Dan ga je ook voorbij aan de werking van de pil. Het enige wat wij kunnen bedenken is de prikpil, maar dan moeten wij de medewerking krijgen van de wijkarts. Dat zal niet makkelijk zijn, maar wij gaan het gesprek met haar wel aan over dit punt.

Van de overheid krijgt iedereen die een baby ter wereld brengt een bedrag van 200 lei (= € 50,-) per maand tot het 14e jaar. Dat maakt het ook aantrekkelijk om een kindje te krijgen. Helaas realiseren de jonge meisjes zich niet dat een kindje veel meer geld kost en voor hun kindje geen goede toekomst is weggelegd.

Na ruim 4 uur zijn alle gezinnen bij ons geweest en was het een goed en mooi bezoek geweest. De mensen weten inmiddels donders goed dat wij onze regels hebben en ons er ook aan houden.

Ons team en het team van onze Roemeens/Hongaarse hulpverleners kunnen trots zijn dat dit bezoek prima en in alle rust is verlopen. De klus is geklaard.

Wij besluiten om geen huisbezoeken meer te doen, maar deze in oktober weer op te pakken. Dan gaan wij weer van huisje naar hutje en andersom.

Als wij net in de auto zitten, begint het te regenen, wat een geluk dat wij klaar zijn op het terrein.

Na het bezoek op Hostad gaan wij naar de afspraak met de burgemeester over de aanleg van stromend water op Hostad. Het zijn heel moeizame gesprekken en de burgemeester heeft maar één doel en dat is de aanleg van het riool voor Hostad. Wij begrijpen heel goed dat technisch gezien eerst een riool geplaatst moet worden en dan de aanleg van stromend water. SOS is echter alleen geïnteresseerd in aanleg van stromend water, dat is belangrijk voor deze groep van 149 gezinnen.

Wéér lichten wij onze voorkeur toe en wijzen de burgemeester erop dat water de eerste levensbehoeften van de mens zijn en het een verplichting is om daarvoor te zorgen. In oktober van het vorige jaar zei hij ons standpunt begrepen te hebben en beloofde ons de tekeningen, de offertes en de afspraken voor de aanleg van water naar ons toe te sturen. Helaas is er door ons niets ontvangen. Nu hoopte de burgemeester dat wij met een fors bedrag over de brug zouden komen voor de aanleg van het riool. Helaas, zo werkt het niet bij SOS. Wij hebben Katalin (de ex secretaresse van de burgemeester en zij was altijd belast met dit soort projecten) en Ildiko (hoofd van de Sarateni school en deelnemer in de gemeenteraad) ingeschakeld om het de burgemeester duidelijk te maken dat wij alleen een bijdrage kunnen leveren voor de aanleg van water.

Ildiko vertelde dat zij niets heeft gehoord over de aanleg van water in de vergaderingen van de gemeenteraad. Dat verbaast ons bijzonder !! In de komende week staat er een raadsvergadering gepland en beide dames zullen duidelijk aangeven hoe de zaken ervoor staan en openheid van zaken vragen. Wij wachten rustig af.

Wij gaan huiswaarts en gaan de afspraken die gemaakt zijn vastleggen, de administratie bijwerken en lopen de planning nog even na om te zien of alle werkzaamheden gedaan zijn.

Tijdens het avondeten bespreken wij de afgelopen week en kunnen zeggen dat het een topweek is geweest waarin wij 346 gezinnen hebben bezocht, veel hebben kunnen helpen in de vorm van voedselbonnen, medicatie en babyvoeding. Er weer hoop gebracht en de bewoners weten dat wij er in oktober weer zijn. Mochten er in de tussenliggende periode

problemen voordoen in een familie en die zij niet zelf kunnen oplossen, dan weten zij onze hulpverleners te vinden.

Iedere wijk heeft immers zijn of haar eigen contactpersoon.

Van de problemen rond het COVID-19 én de oorlog in Oekraïne hebben wij niets gemerkt. Vol energie gaan wij er weer tegenaan en gaan zorgen dat het wintertransport weer op tijd verstuurd kan worden.

Wij hopen u met dit verslag een goed beeld te hebben gegeven van een aantal situaties en gebeurtenissen tijdens ons bezoek aan Sovata. Natuurlijk zijn niet alle bezoeken die wij gedaan hebben, beschreven. Dat zou een heel boekwerk worden.

Alles wat wij hebben kunnen doen, is mogelijk gemaakt door u !! Dankzij de trouwe donaties van kleding, schoeisel, voedsel, school- en knutselspullen, financiële donaties en alle andere goederen, konden wij heel veel mensen gelukkig maken en hen brengen wat zij zo hard nodig hebben. Wij zijn u meer dan heel dankbaar en hopen dat u ons blijft ondersteunen. Wij gaan gewoon door met het uitzoeken en sorteren van de goederen, het inpakken van de dozen en vooral verder kijken naar het verbeteren van de woonsituaties samen met de gemeente en het realiseren van nieuwe projecten.

Onze grote dank gaat uit naar **BERGSCHENHOEK GROEP BV UIT BERGSCHENHOEK** voor het drukken van dit prachtig uitgevoerde verslag en **RANFRU STOVERIJ UIT STRIJEN** voor de honderden bananendozen.

TRANSPORTBEDRIJF NEELE-VAT LOGISTICS UIT ROTTERDAM willen wij natuurlijk ook heel hartelijk bedanken voor het opslaan van de klaargemaakte pallets. Hele grote dank aan **VAN DER KAA TRANSPORT BV UIT MOORDRECHT** voor het doneren van de kosten voor het transport van Oud Beijerland naar Sovata en grote dank voor het gebruik van de bus én de brandstof voor het ophalen van goederen in heel Nederland.

Als laatste gaat onze grote dank uit naar de **VAT FOUNDATION** voor de jaarlijkse gigantische financiële ondersteuning voor het verbeteren van o.a. het onderwijs voor kinderen.

Wat moeten wij zonder al onze prachtige en trouwe sponsors !!!

NAGYON KÖSZÖNÖM SZÉPEN (heel hartelijk dank) namens de mensen uit Sovata en Sarateni.

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en vele van u vragen ons: "Wat kunnen wij naast een financiële steun en kledingdonaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de scholen en crèche-project en SOS?" Naar aanleiding van deze vraag hebben wij wensenlijsten samengesteld met artikelen die voor de scholen, crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn. Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen en gezinnen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

Wensenlijst voor de lagere scholen en crèches

Schriften en bloc notes	Vouwblaadjes(gekleurd) A4 en A5
Waterverf en penselen	Kopieer, teken-en crêpepapier
Potloden en puntenslijpers	Scharen voor groot en klein
Knutselmateriaal en stickers	Plak stiften en potten plaksel
Kleurboekjes	Ballpoints (met of zonder reclame)
Kleurpotloden en stiften	Grote kralen om te rijgen en draad

Wenslijst voor het project gezinshulp

Blikken vlees, zakjes droge soep, gedroogde bruine en witte bonen, spliterwten, blikjes tomatenpuree, pasta, rijst, macaroni, thee, oploskoffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, blikjes leverpastei, handzeep, tandpasta en tandenborstels, handdoeken, theedoeken, warme sokken, waxinelichtjes en paracetamol.

Financiële donaties en giften

Natuurlijk zijn en blijven ook financiële donaties zeer belangrijk.

Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes en leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal aangeschaft en wordt het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden betaald. Verder kan voor 5 euro een SOS voedselbon worden uitgegeven, waarvan twee volwassen mensen bijna een week kunnen eten. Helaas is het kopen van vlees geen optie omdat de prijs van het vlees onbetaalbaar is voor de meeste mensen. SOS voedselbonnen worden op naam van de begunstigde uitgeschreven en kunnen verzilverd worden in de kleine supermarkten. Een van onze Roemeense hulpverleners controleert de verzilverde voedselbonnen op het juiste gebruik er van. Bij onregelmatigheden worden de onterecht verzilverde voedselbonnen door de supermarkt niet betaald door SOS.

Contactgegevens Yvonne Willebrands

☎ 06-24521969

✉ yvonne@stichtingsovata.nl

🌐 www.stichtingsovata.nl

Locatie loods

Langeweg 5E
3261 LJ Oud-Beijerland

Overig

Erkend ANBI
KvK Rotterdam 24420113

IBAN rekeningnummer: NL88 INGB 0003 5337 95